

ಕೊಳ್ಳ ನನ್ನ ನೆಚ್ಚಿನ ಪಾಂಡವರ ತಲೆಗಳ್

ರನ್ನಕವಿ 949 ರಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಹತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುದುವೊಳಲು ಈಗಿನ ಮಧೋಳ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರ ತಂದೆ ಜಿನವಲ್ಲಭ, ತಾಯಿ ಅಬ್ಬಲಬ್ಬೆ. ರತ್ನತ್ರಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ರನ್ನನ ಆಶ್ರಯದಾತ ತೈಲಪ ಚಕ್ರವರ್ತಿ. ಈತನ ಕೃತಿಗಳು, ಅಜಿತಪುರಾಣ - ೧೨ ಅಶ್ವಾಸಗಳ ಪುಟ್ಟ ಕಾವ್ಯ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಾಹಸಭೀಮ ವಿಜಯಂ (ಮಹಾಕವಿ ರನ್ನನ ಗದಾಯುದ್ಧ) - ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೊನೆಯ ದಿನದ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಥೆಯಾದರೂ, ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಮಹಾಭಾರತದ ಕಥೆ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ

1. ಮಾಸಿದ ತಲೆಗೂದಲು, ಮ್ಲಾನವಾದ ಮುಖ ಹಾಗೂ ಕದಡಿದ ಚಿತ್ತವುಳ್ಳವಳಾಗಿ ವಿಲಾಸವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಹೊಳೆಯುವ ಚಿನ್ನದ ಚಾಮರವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುವ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಕಂಡನು.

ವ! ಹೀಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಅವನು, "ನೀನಾರು ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ ? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವೆ ?" ಎಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ -

2. "ಅಮೃತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಕಡೆದಾಗ ಹುಟ್ಟಿ, ಕಮಲವನದಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದಿದ್ದು, ಆಮೇಲೆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಎದೆಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ ಮಹಾನುಭಾವೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾಸು. ಈವರೆಗೆ ಕುರುರಾಜನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದೆನು. ಈಗ ಪುರುಷೋತ್ತಮನಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಆಜ್ಞೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ನೆಲಸಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ."

ವ|| ಎಂದಳು. ವಿಷ್ಣು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಹೋಗುವೆನೆಂಬ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಮುಗುಳ್ಳುಕ್ಕು ಹೀಗೆ ನುಡಿದನು -

3. "ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಚಂಚಲಬುದ್ಧಿಯವಳಾದೆ ; ಕಮಲವನದ 'ರಜ' (ಧೂಳು)ದ ಲೇಪದಿಂದ ನಿನಗೆ ರಾಜಸಗುಣವುಂಟಾಯಿತು ; ದನಗಳನ್ನು ಕಾದು ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕೃಷ್ಣನ ಸಹವಾಸದಿಂದ ನೀನು ಗೊಲ್ಲತಿಯಾದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವೇಕವಿಲ್ಲ ನಿನಗೆ. ಪುರುಷರ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ನೀನೇನು ಬಲ್ಲೆ ?

4. ಪಾಪಿಗಳ ಸಹವಾಸವನ್ನೆ ಮಾಡುವೆಯಲ್ಲದೆ ನೀನು ಪರಿಶುದ್ಧರಾದವರ ಬಳಿ ಸುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಯ ಮೇಲೆ ನೀರು ಎಲ್ಲಾದರೂ ನಿಂತುಕೊಂಡರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕಿಲುಬು ಹಿಡಿದಿದೆಯೆಂದೇ ಅರ್ಥ ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಜರೆದನು

5. ಸಕಲ ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನೂ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಯೂ ಆದ ಕುರುರಾಜನು ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತನಾಗಿರುವಾಗ, ಸಾಹಸಿಯೆಂದು ಖ್ಯಾತನಾದ ಯುದ್ಧೋತ್ಸುಕನು ಇನ್ನೂ ಇರುವಾಗ, ಎಲೆ ಬುದ್ಧಿಹೀನೆಯೇ, ಕೃಷ್ಣನ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ಇಂತಹ (ಅಯೋಗ್ಯ) ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿ ನೀನು ನುಗ್ಗಾಗಬೇಡ. ಬೇಗನೆ ಮರಳಿ ನಡೆ, ಇನ್ನೆತ್ತ ಹೋಗುವೆ ? ನಾನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸುವೆನು. ನಿನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವವನಾರು ?"

ವ|| ಎಂದು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರುಧನಾಗಿ ಹುಬ್ಬುಗಂಟಿಕ್ಕೆ ಕೆಂಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡಲಾಗಿ -

6. "ಒಂದೆಡೆ ಕೃಷ್ಣನ ಆಜ್ಞೆ; ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ರುದ್ರಾವತಾರನಾದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಎಳೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿರುವನು. ಅತ್ತ ಹುಲಿ, ಇತ್ತ ಕಮರಿ, ಏನು ಮಾಡಲಿ ?" ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತಳಾಗಿ ಕಳವಳಿಸಿದಳು

ವ|| ಹೀಗೆ ದಿಗಿಲುಗೊಂಡ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಚಂಚಲವಾದ, ದುಂಬಿಗಳಂತೆ ಕಪ್ಪಾದ ಗುಂಗುರು ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಕಯ್ಯಾರೆ ಹಿಡಿದಳೆಂದು, ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಘಟದಾಸಿಯನ್ನು ಎಳೆದೊಯ್ಯಂತೆ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಮರಳಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ಭೀಮಸೇನನ ಗದಾಪ್ರಹಾರದಿಂದ ತೊಡೆ ಮುರಿದು, ಒದೆಯಿಂದ ಕಿರೀಟಭಂಗವಾಗಿ, ಹುಡಿಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ಬಿದ್ದಿದ್ದನು.

7. ಕುರುರಾಜನು ತೊಡೆಗಳ ನೋವಿನಿಂದ ನರಳಲಿಲ್ಲ ; ತೊಡೆಗೊಂದು ಕುರುವಾದರೆ ನರಳುವ ನಾಡಾಡಿಯಂತೆ ನರಳದೆ, ಶತ್ರುವಿನಿಂದಾದ ಅಪಮಾನಕ್ಕಾಗಿ ನೊಂದುಕೊಂಡಿದ್ದನು.

ವ|| ಹೀಗಿರುವ ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ನೋಡಿ -

8. “ಕುಳಿಕ ಸರ್ಪನನ್ನು ಹಲ್ಲು ಮುರಿಯುವಂತೆ ಹೊಡೆದವರು ಯಾರು ? ಸಿಂಹವನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅದರ ಕೋರದಾಡೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಿತ್ತವರಾರು? ಮದದಾನೆಯನ್ನು ಭೀಕರವಾಗಿ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿಸಿ ಕೋರಗಳೆರಡನ್ನೂ ಕುಸಿಬೀಳುವಂತೆ ಒತ್ತಿದವರಾರು ? ದುರ್ಯೋಧನಾ, ಮೇರುಗಿರಿಯಂತೆ ಸ್ಥಿರವಾದ, ಸ್ಥೂಲವಾದ ನಿನ್ನ ತೊಡೆಗಳನ್ನು ಮುರಿದವರು ಯಾರು ?”

ವಾ|| ಎಂದು ಪ್ರಲಾಪಿಸಿ, ಆತನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹರಡಿ ಬಿದ್ದ ಭೀಮಸೇನನ ಪಾದಧೂಳಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಉತ್ತರೀಯದ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಒರೆಸಿ ತೆಗೆದು -

9. “ನನ್ನನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿ ಬಂದುದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಇಂತಹ ಅವಸ್ಥೆ ಒದಗಿತು. ಕುರುರಾಜಾ, ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅರಿತು ನಾನು ತೋರುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ ನೋಡು,”

ವಾ! ಹೀಗೆಂದ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನ ಮಾತನ್ನು ಆಲಿಸಿ -

10. ದ್ರೋಣಪುತ್ರಾ, ನನ್ನ ಮೈಗೆ ಅಂಟಿದ್ದ ಭೀಮನ ಕಾಲ ಧೂಳನ್ನು ನಿನ್ನ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಒರೆಸಿ ತೆಗೆದೆ. ಆದರೆ ನನಗಾದ ಅವಮಾನದ ಕಳಂಕವನ್ನು ಅದು ಹೇಗೆ ಕಳೆಯಬಲ್ಲೆ ನೀನು ? ಹೇಳು.

ವಾ|| ಹೀಗೆಂದ ದುರ್ಯೋಧನನು -

11. ಇದೂ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನೋಡಿಬಿಡೋಣ. ನನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಜೀವವಿರುವ ಅವಧಿಯೊಳಗಾಗಿ ಕುಂತೀಪುತ್ರರನ್ನು ಕೊಂದು, ಅವರ ತಲೆಗಳನ್ನು ತಂದು ನನ್ನ ಮುಂದಿಡು, ನನ್ನ ದಾಯಾದಿಗಳ ತಲೆಗಳಾದರೂ ಹಸಿ ತಲೆಗಳನ್ನು ಕಣುಬ ನೋಡಿ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿ ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿ ಪ್ರಾಣಬಿಡುವೆನು.” ವಾ|| ಎಂದು ನುಡಿಯಲಾಗಿ,

“ಇದೇನು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ? ಆಗಲಿ, ಹಾಗೆಯೆ ಮಾಡುವೆನು” ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು, ಭೂದೇವಿಯನ್ನೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಿಯನ್ನೂ ಕಂಗಾಲಾಗುವಂತೆ ಗದರಿಸಿದನು.

12. ಅದಿಶೇಷನ ಹೆಡೆಯ ರತ್ನಗಳನ್ನ ಕಾಲಂದುಗೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು. ಸಮುದ್ರವನ್ನ ರತ್ನಕಟೀಸೂತ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಕುರುಭೂಮಿಯೆಂಬ ದೇವಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಕಾಗಿ ಬಂದು ಗುರುಪುತ್ರನಿಗೆ ‘ಅಪ್ಪಣೆಯೇನು?’ ಎಂದಳು.

13. “ನಾನು ಮರಳಿ ಬರುವವರೆಗೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ಕೌರವೇಶ್ವರನಿಗೆ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರಲಿ. ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಚಾಮರ ಬೀಸುತ್ತಿರಲಿ” ಎಂದು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು.

ವಾ|| ಹೀಗೆ ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಿಯಮಿಸಿ, ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾಗುವವರೆಗೆ ತಡೆದುಆಮೇಲೆ ದುರ್ಯೋಧನನಿಂದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ನಡೆಯುತ್ತ ಹಸ್ತಿನಾಪುರವನ್ನು ಹೊಕ್ಕನು, ಅಲ್ಲಿ -

ಪಾಂಡವರೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಶ್ರುತಸೋಮಕನೆ ಮೊದಲಾದ ಐವರು ಪಾಂಡವಪುತ್ರರ ತಲೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಸೂರ್ಯನು ಮೂಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮರಳಿ ಬಂದು, “ಇಕೊ ನೀನು ಬಯಸಿದ ಪಾಂಡವ ರುಂಡಗಳು” ಎಂದು ದುರ್ಯೋಧನನ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟನು. ಮಹಾ ಸತ್ತ್ವ ಶಾಲಿಯಾದ ದುರ್ಯೋಧನನು ಆ ರುಂಡಗಳನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿ ಹೀಗೆ ನುಡಿದನು.

14. “ಇದು ಭೀಮನ ಮುಖವಲ್ಲ, ಭೀಮನದಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಹೀಗೆ ತೆಪ್ಪಗೆ ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುವುದುಂಟೆ ? (ನಿನ್ನ ಶ್ರಮ) ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು ; ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ಪಾಂಡವರ ರುಂಡಗಳಲ್ಲವಿವು : ಅಯ್ಯೋ ! ಪಾಂಡವ ಪುತ್ರರಾದ ಉಪಪಾಂಡವರ ತಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡದೆ ಕುಯ್ಯು ತಂದೆಯಾ ?

15. ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅವತಾರನಾದ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಯೆ, ತಿಳಿಗೇಡಿಗಳಂತೆ ವರ್ತಿಸಿ, ಬಾಲಕರ ರುಂಡಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತಂದುದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಬಾಲವಧೆಯ ಪಾಪ ಉಂಟಾಯಿತು.

ವಿ|| ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಿಮವಂತ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗು", ಹೀಗೆ ದುರ್ಯೋಧನನು ನುಡಿದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಭಯಾನಕವಾದ ಪಾತಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಶ್ವಕಾಮನು ಹಿಮವತ್ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ದುರ್ಯೋಧನನು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಂತೈಸಿಕೊಂಡು, ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂದು, ಕೃತವರ್ಮ ಮೊದಲಾದವರನ್ನೂ, ಪರಿಜನರನ್ನೂ ಕಳಿಸಿ, ಆ ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾದನು

16. ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವನ್ನೂ, ದುರ್ಯೋಧನನ ಮರಣವನ್ನೂ ಕ್ಲಿಷ್ಟೆಯಿಂದ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸೂರ್ಯನಿಗೂ ಎರಡನೆಯದನ್ನು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು] ಕಮಲಗಳೂ, ಮಿತ್ರರ ಮುಖಕಮಲಗಳ ಬಾ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲು, ಅತಿಶಯವಾದ 'ತೇಜ' (7. ಪ್ರಕಾಶ 9. ಸಾಮರ್ಥ್ಯ)ವು ಕುಗ್ಗುತ್ತಿರಲು, ತನ್ನ 'ಕರ' (೧. ಕಿರಣ 9. ಕೈಗಳನ್ನು ಮುದುಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು, 'ಚಕ್ರಾಂಕ' (7 ಚಕ್ರವಾಕ ದಂಪತಿಗಳು, 9. ಚಕ್ರವರ್ತಿಪದವಿ) 'ಆಗಲ್ದಿನಂ' (೧. ಅಗಲುತಿರಲು, 9. ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿರಲು), ಕ್ರಮೇಣ 'ಅಂಬರ' (೧. ಆಕಾಶ 9. ವಸ್ತ್ರ 1)ವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, 'ಉರ್ವಿ'ಗೆ (7 ಭೂಮಿಗೆ 9. ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಕ್ಕೂ, 'ಅಂಧಕಾರ' (7. ಕತ್ತಲೆ. 9. ದುಃಖ) ಅವರಿಸುತ್ತಿರಲು, ಸೂರ್ಯನೂ, ಕುರುವಂಶಸೂರ್ಯನೂ ಅಸ್ತಂಗತರಾದರು.

17. ಮೊದಲಿಂದ ಹತ್ತುದಿನಗಳವರೆಗೆ ಭೀಷ್ಮನೂ, ಮುಂದಿನ ಐದು ದಿನ ದ್ರೋಣನೂ, ಆ ಮೇಲೆ ಎರಡು ದಿನ ಕರ್ಣನೂ, ಬಳಿಕ ಅರ್ಧ ದಿನ ಶಲ್ಯನೂ ಯುದ್ಧಮಾಡಿದರು. ಇನ್ನುಳಿದ ಅರ್ಧ ದಿನದಲ್ಲಿ ಗದಾಯುದ್ಧ ಮುಗಿಯಿತು. ಹೀಗೆ ಹದಿನೆಂಟು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಭೀಕರವಾದ ಭಾರತ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯಿತು.